

EXTRAS - RAPORT

privind participarea Autorității Electorale Permanente la seminarul online *Belarus: Calea spre reformă*, organizat de IFES, în data de 3 decembrie 2020

Ca urmare a invitației primite de la Fundația Internațională pentru Sisteme Electorale (IFES) de a participa la seminarul online *Belarus: Calea spre reformă*, Autoritatea Electorală Permanentă (AEP) a răspuns pozitiv inițiativei organizatorilor de a reuni specialiști în domeniul electoral în cadrul unei întâlniri în format de videoconferință.

Evenimentul a oferit participanților oportunitatea de a afla mai multe detalii despre situația actuală din Belarus, precum și despre posibile modalități reformă constituțională. Totodată, au fost analizate inițiativele de modificare a sistemului electoral actual.

Din partea AEP, au participat secretarul general adjunct și șefa Departamentului cooperare internațională.

Prezentarea participanților și a subiectelor dezbătute

Locație: Videoconferință prin intermediul aplicației Zoom;

Participanți AEP:

- secretarul general adjunct;
- șefa Departamentului cooperare internațională.

Agenda evenimentului:

(1) cuvânt de bun venit din partea moderatorului: Magnus OHMAN, director regional Europa, IFES;

(2) cuvânt de deschidere al partenerilor USAID - CEPPS:

- Stephen NIX, director regional pentru Eurasia, Institutul Internațional Republican (IRI);
- Laura JEWETT, director regional pentru Eurasia, Institutul Național Democratic (NDI).

(3) contextul situației din Belarus: Katia GLOD, Centrul pentru Analiza Politicii Europene (CEPA);

(4) analiza posibilelor reforme constituționale în Belarus: Nana KALANDADZE, manager de program pentru Programul Regional pentru Europa, International IDEA;

(5) analiza posibilelor reforme electorale în Belarus: Tatyana HILSCHER-BOGUSSEVICH, consultant asupra alegerilor democratice și drepturile omului și Enira BRONITSKAYA, jurist și protector al drepturilor omului, Human Constanta.

Rezumatul discuțiilor

În cuvântul de deschidere, directorul regional Europa - IFES, Magnus Ohman, a adresat mulțumiri pentru interesul manifestat de participanți de a se alătura discuțiilor din cadrul evenimentului, a făcut o prezentare a IFES din perspectiva activității și a obiectivelor organizației, și a continuat cu expunerea structurii seminarului.

Reprezentantul NDI, Laura Jewett, a descris activitățile de susținere a inițiativelor civice, oferind consultanță legislativă și diverse programe de educare a tinerilor.

Katia Glod, reprezentant al Centrului pentru Analiza Politicii Europene (CEPA), a vorbit despre contextual politic din Belarus și despre evoluțiile recente. În urma alegerilor prezidențiale din data 9 august 2020, mii de bieloruși s-au mobilizat în toată țara pentru a contesta rezultatul alegerilor, în urma revendicării victoriei de către președintele Aleksandr Lukashenko. Acest lucru a dus la unele dintre cele mai mari demonstrații din istoria independentă bielorusă, desfășurate începând cu data de 10 august și la care au luat parte un segment larg și divers al societății bieloruse.

Campania electorală pentru alegerile prezidențiale din 2020 a fost diferită din mai multe perspective, dar în special datorită apariției unor noi actori politici independenți, care au valorificat nemulțumirea publică crescută față de administrația Lukashenko. Totodată, creșterea considerabilă a angajamentului civic a fost un factor important care a generat o abordare nouă a campaniei electorale. Mitingurile în sprijinul liderului independent Svyatlana Tsikhanouskaya au atras niveluri istorice de participare la urne.

Cu toate acestea, observatorii internaționali care au participat la alegerile prezidențiale din Belarus, au raportat că multe etape ale procesului electoral au fost profund defectuoase.

Administrația Lukashenko a răspuns demonstrațiilor de opoziție publică cu represiune și violență sporite.

Timp de 100 de zile, bieloruşii au protestat paşnic, în ciuda nivelului fără precedent de violență cu care au fost întâmpinați de autorități. Această creștere semnificativă a participării cetățenilor s-a manifestat prin rețele puternice de sprijin prin intermediul cărora au fost înaintate cereri susținute în vederea organizării unui nou scrutin, corect, transparent și care să respecte drepturile fundamentale ale electorilor.

Pe măsură ce situația continuă să se desfășoare și condițiile de pe teren devin tot mai violente, generând valuri de arestări, precum și moartea unui protestatar, va fi vital ca partidele și mișcările politice noi și consacrate să își coordoneze eforturile și să dezvolte strategii pentru un mediu sustenabil și incluziv, în vederea unei schimbări democratice în Belarus.

Acest lucru va necesita, fără îndoială, un nou proces electoral cu reguli și proceduri îmbunătățite și va solicita o analiză aprofundată a perspectivelor reformei constituționale și electorale care ar fi necesare pentru organizarea unor alegeri democratice în țară.

Concluzii

Sesiunea online a avut rolul de a crea cadrul propice pentru schimbul de idei cu privire la evoluțiile recente ale situației politice din Belarus, cu precădere din perspectiva reformelor electorale care se impun, printre care se numără și îmbunătățirea codului electoral.

În cadrul discuțiilor, a fost prezentată o analiză solidă a imaginii de ansamblu a funcționării statului Belarus și s-a evidențiat necesitatea reconfigurării întregului sistem administrativ, astfel încât acesta să respecte și să reflecte valorile democratice.